

ក្បួនបង្កើតកំរា

ក្បួនបង្កើតកំរា

ក្បួនបង្កើតកំរា

ทองเนื้อเก่า

“ไบตัน”

ISBN 974-8050-40-8

พิมพ์ครั้งแรก 2529

พิมพ์ฉบับครบรอบ 2544

สุวีริยาสาส์น จัดพิมพ์

49/10 ถนนประชาอุทิศ

ราษฎร์บูรณะ กรุงเทพฯ 10140

ชมรมเด็ก จัดจำหน่าย

122/107-110 ถนนประชาอุทิศ

ทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140

โทร. 871-7542-44 โทรสาร 871-7545

นวนิยายของ “โบตัน” มีจำหน่ายทั่วไป

เกิดแต่ตม	ฟ้าซุ่มฝน
ไฟในดวงตา	บัวเลี้ยงน้ำ
ด้วยสองมือแม่ที่สร้างโลก	ลูกแม่
ดอกกระถินริมรั้ว	คู่ยาก
นวนางข้างเขียง	ปลายฝนต้นหนาว
กว่าจะรู้เตียงสา	ซุ่มสะบันงา
เหี่ยว	ใจ
ทองเนื้อเก้า	รอยอดีต
จากผงธุลีดิน	สุดแต่ใจจะไขว่คว้า
ความสมหวังของแก้ว	ไม้ดัด
ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด	ตราไว้ในดวงจิต
จดหมายจากเมืองไทย	ก่อนสายหมอกเลื่อน
ด้วยสายใยแห่งรัก	ตะวันชิงพลบ
สายสัมพันธ์	ดาวแต่มดิน
ภาพลวง	ไฟฝัน
น้ำใจ	สัมปทานหัวใจ
ดั่งสายน้ำไหล	ดอกไม้ริมทาง
คลื่นเหนือน้ำ	บ้านซอยดาว
แค่เอื้อม	เพลงกรรม
รู้สึชมพู่	ทิพย์ดุริยางค์

เมื่อลำยองเจ็บท้องจะคลอดลูกนั้นผู้คนในบ้านเมืองกำลัง
รื่นเริงฉลองวันสำคัญมหามงคลคือวันเฉลิมพระชนมพรรษา สามี
ของลำยองเองก็หายหน้าหายไ้แต่เข้ามิดเพื่อร่วมทำบุญกับเจ้านาย
และพรรคพวกที่กรมอุทการเรือที่ทำงานของเขา กลับมาเอาจนบ้าย
จัดเพราะใจยังห่วงเมียอยู่บ้างว่าท้องแก่ อาจจะคลอดในวันนี้วันพรุ่ง
พอกลับมาถึงก็รู้ว่าลำยองเจ็บท้องมาแต่สาย ๆ หากยังไม่ถึงจึงรอเขา
อยู่ สันต์จึงรีบพาหล่อนลงเรือไปโรงพยาบาลศิริราช

บ้านที่ลำยองและสามีอาศัยอยู่นั้นตั้งอยู่ริมคลองใหญ่สาย
หนึ่งในฝั่งธนบุรีสมัยยังเป็นจังหวัดอิสระไม่ได้รวมกับกรุงเทพ
มหานครเช่นทุกวันนี้ บ้านหลังนั้นลักษณะกึ่งเรือนแพด้วยส่วนหนึ่ง
ของตัวบ้านลอยอยู่ในคลองอีกส่วนหนึ่งลอยอยู่บนฝั่ง ส่วนที่ลอยอยู่
ในคลองเป็นร้านค้า แม่ปิ่นแม่ของสันต์สามีลำยองขายผักและกับ
ข้าวทุกอย่างบนแพนั้น เรือนบนฝั่งเป็นที่อยู่อาศัย ชาวธนบุรียังนิยม
ใช้เรือพายเป็นพาหนะสัญจรไปมา พายเรือมาซื้อกับข้าว ไปวัด ไป
ตลาดใหญ่ แม่ปิ่นเองก็มีเรือลำหนึ่งใหญ่พอสมควรเอาไว้ไปตลาด
ใหญ่ตอนก่อนสว่างเพื่อซื้อกับข้าวมาขายอีกทอดหนึ่ง พ่อสินนั้นเป็น

ช่างไม้รับจ้างทั่วไป ถ่ายทอดวิชาให้ลูกชายคนเดียวไว้จนหมดภูมิ สันต์เป็นช่างไม้มือหนึ่งแต่เขาไม่ได้รับจ้างทั่วไปอย่างพ่อเพราะเรียนหนังสือมาก จึงเข้ารับราชการเป็นทหารเรือในกรมอุทหาเรือ วันว่างก็ช่วยพ่อทำงานช่างไม้หรือช่วยแม่ค้าขาย สันต์มีน้องสาวคนหนึ่ง ออกเรือนไปแล้วตั้งแต่อายุยังไม่ถึงยี่สิบ

ลำยองเข้ามาเป็นสะใภ้บ้านนี้ด้วยความบังเอิญ แม่ปั้นไม่ได้ อยากได้ลำยองมาเป็นสะใภ้หรือกล ลำยองความรู้น้อยนัก อ่านหนังสือพอได้แต่เขียนแทบไม่เป็นตัวเพราะเรียนไม่จบประถมปีที่สี่ ตามหลวงบังคับ แม่ปั้นชอบคนเรียนหนังสือมาก ๆ สันต์จบชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง น้องสาวก็จบวิชาครูระดับต้น ตัวแม่ปั้นเองยังจบประถมสี่ ความรู้ชั้นประถมสี่สมัยแม่ปั้นนับว่าใช้งานได้อ่านออกเขียนได้อย่างดี คิดบัญชีทำบัญชีง่าย ๆ ได้ แม่ปั้นดีดลูกคิดเป็นด้วยเพราะเคยไปฝึกกับญาติพ่อค้าเงินมาสมัยยังสาว พ่อสินสามมีก็จบประถมสี่ บวชเรียนอีกหลายปี ความรู้ทางหนังสือแตกฉานพอสมควร

พ่อแม่ของลำยองมีอาชีพขายฝรั่งดอง ขนมหั้วตะไล อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ พ่อของลำยองมีเชื้อจีนอยู่บ้างจึงผิวขาวสะอาด ลำยองผิวผ่องอวบอืด หน้าตาคมคาย จมูกโด่งเป็นสัน นัยน์ตาคมกริบเชือดเฉือนหัวใจชาย หล่อนออกมาช่วยแม่ขายขนมถ้วยที่เพิ่งข้ามวัดอันเป็นทางเดิน สันต์ต้องเดินเข้าออกทางนั้นทุกเช้าทุกเย็นเพื่อไปทำงานกรมอุ ส่งสายตากันนานเข้าเลยแอบนัดแนะกันไปเที่ยว สันต์กำลังหนุ่มไหนเลยจะอดใจได้ ลำยองเองก็เป็นใจด้วยแม่บอกว่าให้จับเจ้าหนุ่มคนนี้ไว้ให้อยู่

“หนุ่ม ๆ ตำบลนี้เจ้าสันต์ทำจะดีมีอนาคตกว่าคนอื่น ๆ เรียนก็สูง เป็นทหารเรือ จะได้เป็นเจ้าอยู่แล้ว อีกไม่กี่วันนี้แหละ ถึงออกจาก

ราชการก็ยังไม่เป็นช่างไม้ได้ พ่อมันเองก็เก่งนัก แม่มันค้าขาย วัน ๆ ซื้อมือซื้อมือผักเป็นเซ่ง ๆ อยู่กับมันเองก็จะได้กินจนเต็มคราบ ไม่อด ๆ อยาก ๆ อย่างอยู่บ้านพ่อแม่” ยายแลสอนลูกสาว นั่งล่ายองมันหน้าตาสวยกว่าน้อง ๆ ทุกคน น่าจะได้ดีเพราะมีผิวสวย แต่ดู ๆ แล้วก็ไม่เห็นใครจะดีกว่าเจ้าสันต์คนนี้ เมื่อแม่และสาวเป็นใจ สันต์จึงเปลอกายเปลอใจไปกับล่ายองจนมีพยานขึ้นมา

พ่อสินแม่ปิ่นแทบเป็นลมเมื่อลูกชายมาบอกให้รู้ว่าจะได้เป็นปู่เป็นย่าคนแล้ว ตาปอยายแลแม่ของล่ายองก็มาพุ่มพ่ายกล่าวหาว่า สันต์หลอกกินไข่แดงลูกสาวแก่แล้วจะทิ้ง นี่นั่งล่ายองมันก็ต้องปองออกมาแล้วจะว่าฉันใด จะรับผิดชอบหรือไม่ ให้บอกมา

มหาเปรียญอย่างพ่อสินก็ต้องส่งสายตาปรามเมียให้หนึ่งไว้บอกตาปอว่าจะจัดการให้ดังามพอควรแก่ฐานะ แม่ปิ่นจำใจรับล่ายองเข้าบ้าน ทำพิธีเลี้ยงพระรดน้ำให้แต่ไม่ได้เชิญแขกเหรื่อเต็มบ้านสมใจยายแล

“ทำงุบ ๆ จิบ ๆ เหมือนไม่เต็มใจจะแต่งให้”

“จะให้เชิญแขกมาเต็มบ้านให้เขารู้กันให้ทั่วหรือว่าเจ้าสาวนะท้องโตจนนั่งถูงสำเร็จไม่ได้ ต้องนั่งผ้าชินธรรมดา ๆ นะ” แม่ปิ่นย่อนให้

“กินลั้งกินเลี้ยงก็ไม่มี กระทั่งสินสอดทองหมั้นก็แสนจะน่าเกลียด” ยายแลบ่นกับผัว ตาปอร้องว่าเขารับเข้าเป็นสะใภ้ก็บุญนักหนาแล้ว ไม่ต้องท้องโตคาบ้านให้อับอายเขาไปทั่ว สินสอดทองหมั้นเขาก็ยังอุตสาหิให้ จะเอายังกันอีกเล่า เงินสองพันกับทองอีกห้าบาทยังไม่สะใจวันแต่งญาติผู้ใหญ่ของเจ้าสันต์ยังรับไว้เป็นทองมาอีกบาทหนึ่ง ญาติคนนี้นัยว่าเป็นน้องสาวแม่ปิ่นแต่ชาวบ้านไม่เคยเห็นเพราะเรียนหนังสือสูงทำงานอยู่ต่างจังหวัด นัยว่าเป็นถึงอาจารย์

ใหญ่วิทยาลัยอะไรนั่นแน่ะ

เพราะแม่ป็นอยู่ในแวดวงคนมีความรู้ แกจึงไม่ชอบใจเลยที่
ลำยองลูกสะใภ้คิดเลขขายของไม่ค่อยจะถูก คิดผิดให้ลูกค้าต่อว่า
อยู่เสมอ อ่านหนังสือก็ไม่แตก เขียนหนังสือแทบไม่เป็นตัว จะอาศัย
ให้จดบัญชีลูกหนี้บ้างก็ไม่ได้ ค้าขายแบบนี้ลูกค้าประเภทจ่ายเป็น
เดือนมีหลายราย ต้องคอยจดบัญชีไว้ ลำยองก็ช่วยแกไม่ได้เลย แล้ว
ยังชอบทำฤทธิ์เสียอีก

เรื่องที่ลำยองทำฤทธิ์นั้นคือเรื่องหึงหวงสามี สันต์ทำงานนอก
บ้านก็ต้องมีงานสังคมบ้างเป็นธรรมดา ลำยองขอตามไปด้วย บาง
งานสันต์ก็ให้ไปด้วย ไปแล้วทำขายหน้า เข้ากางกั้นสามีจากผู้หญิงอื่น
ในงานพูดกับใครแทบไม่ได้เลย สันต์เบื่อไม่อยากจะให้ไป บางงานไป
ด้วยไม่ได้เพราะเป็นงานราชการ ลำยองก็ตีโพยตีพายว่าสันต์ไม่ให้ไป
เพราะติดผู้หญิงอื่น ถ้าสันต์มีงานพิเศษทำนอกเวลาราชการ กลับคำ
สักหน่อยลำยองก็พุ่มพวยเสียครึ่งคืน ไม่เป็นอันได้หลับได้นอนกัน
ทั้งบ้าน

แม่ป็นก็ต้องแผลงฤทธิ์เข้าให้บ้างเพราะแกนอนไม่หลับ แม่
ป็นต้องนอนแต่หัวค่ำตื่นตีสามครึ่งเพื่อไปซื้อของที่ตลาดใหญ่มาขาย
ขึ้นตีนสาย ‘ตลาดจะวาย สายบัวจะเน่า’ นี่ตลาดจะวายหาของมา
ขายไม่ได้ลูกค้าประจำด่าตายแน่ แกต้องเปิดแพตั้งแต่ยังไม่สว่าง จัด
หมูจัดผักไก่เนื้อ ทำนางก ๆ กว่าลูกค้ารอบเช้าจะซาก็แปดโมง ได้
พักกินข้าวเช้าหรือเอนหลังสักหน่อย แล้วก็ต้องลุกมาขายกับข้าวให้
แม่บ้านอีกรอบหนึ่ง ตอนบ่ายจัด ๆ ยังมีพวกกลับจากทำงานแวะมา
ซื้อหลังบ้านบนฝั่ง พ่อสินกับสันต์ผัดกันไปช่วยแม่ป็นซื้อของที่ตลาด
สันต์ไปเช้าวันเสาร์อาทิตย์กับวันพุธ วันอื่นพ่อสินไป พ่อสินไม่ค่อยมี
งานปลูกบ้านทำก็ช่วยเมียขายของตอนบ่าย ให้แม่ป็นได้นอนพัก

กลางวันบ้าง ตัวแกชอบงีบหลับตอนเช้าหลังจากกลับจากตลาด

สันต์ไม่ค่อยนอนกลางวันแม้จะต้องตื่นเช้าวันหยุดไปช่วยแม่
ขนผัก เขาชอบใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ ฟังวิทยุ หรือไปดูหนังที่โรงหนัง
เล็ก ๆ ใกล้ตลาด ล่ายองตามไปดูหนังด้วยเกือบทุกครั้ง แม่ปั่นได้แต่
ส่ายหน้า และบ่นกับสามี

“งานการช่วยไม่ได้เลย ขายของก็คิดเงินไม่ถูก ขายพวกของ
พวกห่อละก็ได้เพราะมันแค่บาทสองบาท แค่ว่าให้คิดราคาหมูสาม
ขีดมันก็คิดผิดเสียแล้ว”

“กรรมของไอ้สันต์มัน เมียช่วยทำมาหากินไม่ได้เลย เอาเถอะ
ให้มันทำงานบ้านเลี้ยงลูกไปแล้วกันนะป้า” พ่อสินปลอบเมียไปอย่าง
นั้นเอง ล่ายองช่วยงานบ้านได้น้อยมาก แกเองก็รู้ ล่ายองซักผ้าไม่
สะอาด ชุดทหารของสันต์ต้องเรียกได้ว่าดูไม่ได้ พ่อเตือนล่ายองก็อ้าง
ว่าทำไม่ค่อยไหวเพราะท้อง สันต์ต้องลงมือซักรีดชุดทหารและชุด
เที่ยวของเขาเอง เหลือแต่ชุดอยู่กับบ้านให้เมียซัก เลอะนิดเลอะ
หน่อยทำเป็นมองไม่เห็นเสีย เสื้อผ้าพ่อผัวแม่ผัวล่ายองทำเป็นไม่เห็น
เสียนั่นแหละ แม่ปั่นต้องซักเอง บางทีพ่อสินก็ซักเพราะแกไม่ถือโชค
กลางหรือที่สูงที่ต่ำประเภทเสื้อผู้ชายผ้านุ่งผู้หญิง

“ตื่นนอนสายโง่ นี่เห็นว่ามันท้องนะ อีกหน่อยก็ลูกอ่อน ช่วย
อะไรไม่ได้อีก เอ้อ มาอยู่เพื่อกินแท้ ๆ”

ลำพังตัวเองกินกับลูกในท้องนะแม่ปั่นไม่ว่าอะไรหรอก ด้วย
ถือว่าเป็นลูกเป็นหลาน แต่ล่ายองแอบส่งออกหลังบ้านนี่นะซี วันไหน
ล่ายองทำครัวเองแม่ปั่นจะสังเกตเห็นว่าล่ายองตัดหมูที่หนึ่งขึ้นโต ๆ
กระดุกหมูหลายสิบชิ้น ถ้าไก่อีกกว่าสิบ แต่ถึงเวลากิน อาหารในจาน
มองไม่เห็นหมูหรือไก่สักชิ้นเลย แม่ปั่นลุกไปดูในหม้อก็เห็นเหลือติด
กันหม้อแม่ปั่นพูดไม่ออก นี่รู้ว่าลูกสะไภ้คงแอบส่งออกทางหลังบ้าน

ให้น้องสาวหรือน้องชายมายกเอาไปกินกันที่บ้านพ่อแม่โน่น แล้วพวกผักสดของแห้งอีกล่ะ ไข่ต้มมาร้อยหนึ่งในหลว ข่ายไปเท่าไรไม่รู้แต่มันหมดเร็วผิดปกติละ ไข่หมดแต่เงินไม่ครบสักที วันไหนแม่ปั่นจีบเพลिनไปสักหน่อยลูกมาขายของต่อหมูจะต้องพร่องไปเกือบกิโลกรัม บางทีก็ไก่ทั้งตัวหรือเนื้อทั้งชิ้นโต ๆ แต่เงินในกระเป๋ายังกะเพิ่มมีแต่ลด

แม่ปั่นปั่นไม่ออกเพราะถ้าปั่นจะต้องมีเรื่องร้อนใจ กลายเป็นแม่ผิวใจร้ายไปแน่ ๆ แม่ผิวขี้ตีด หาเรื่องลูกสะไภ้ แค้นกับข้าวไปให้พ่อแม่สักชามก็ถูกด่า ใจจืดใจดำ ตักกับข้าวในหม้อแบ่งกับเพื่อนบ้านกินยังทำได้แล้วลูกสะไภ้จะเจือจานน้องนุ่งสักนิดสักหนอยไม่ได้เชียวหรือ

แต่เจ้าหลานคนแรกบุญน้อยนัก คืบหนึ่งล่ายองทะเลาะกับสันต์เรื่องสันต์กลับผิดเวลา สันต์ชักเดือดตะเบ็งออกมาว่า

“กูเป็นผิวมึงนะ ล่ายอง ไม่ใช่ลูกมึง จะได้มาคุมกันขนาดนี้บอกแล้วว่ามึงงานด่วนซ่อมเรือบ่นฟุ่มฟายไปได้ รำคาญชิบหายเลย”

สันต์ไม่เคยขึ้นเสียงขึ้นมึงกูกับเมียคนสวยมาก่อน พอขึ้นเสียงเข้าแบบนี้ล่ายองก็งอนตูปัดตูปองร้องให้ออกจากบ้าน ไม่รู้เดินทำอะไรพลาดตกคลองตกเลือดจนสันต์ต้องพาไปส่งโรงพยาบาลศิริราช ปรากฏว่าแท้งลูก ตาปอยายแลไวยวายเอากับสันต์อยู่หลายวันแล้วเรื่องก็เงียบไป

ล่ายองออกจากโรงพยาบาลมานอนอยู่บ้าน ไม่ยอมทำงานอะไรทั้งนั้น อ้างว่ายังไม่หายป่วย แม่ปั่นต้องทำงานบ้านเองทุกอย่าง ขณะที่ลูกสะไภ้นอนเล่นทั้งวัน ถ้าไม่นอนก็ไปอยู่ที่บ้านแม่หรือไปช่วยน้องสาวขายขนมถ้วยอย่างแต่ก่อน

สันต์กับล่ายองก็อยู่กันไปทะเลาะกันไปทุกวันน่ารำคาญใจ

อีกสามเดือนต่อมาลำยองก็ตั้งท้องที่สองและแพ้ท้องเอามาก ๆ

“เออ ดี ท้องเสียก็ดีฤทธิ์น้อยลง” แม่บั่นว่า “อุ้มท้องเลี้ยงลูกมันจะได้ว่างน้อยลง”

ท้องนี้ลำยองสวยเปล่งปลั่งอย่างประหลาด อารมณ์ก็ดูดีขึ้น เมื่อหายแพ้ท้องแล้ว ไม่ขึ้นบนแผลงฤทธิ์เก่งอย่างท้องแรก แต่โรคช้ำเกียจไม่เคยหาย ยังคงตื่นสาย ‘ตะวันส่องกัน’ ชอบตามสามีไปดูหนัง ทุกอาทิตย์งานบ้านไม่ยอมทำ ค้าขายไม่ยอมช่วย อยู่บ้านสามีก็นอน กลับไปบ้านพ่อแม่ก็นอน กระทั่งไปช่วยลำยองขายขนมหล่อนยังไปนอนหลับอยู่ที่เก้าอี้ผ้าใบในเพิง

“ก็เข้ามิดได้นอนที่ไหน บ้านพี่สันต์นะเขาลูกดีสามไปตลาดกันกลับมาทีี่สูงกว่า ๆ ก็จัดของขายกันแล้ว คนนี้เยอะแยะ พายเรือกันดังจ๋อม ๆ ได้หลับได้นอนที่ไหน แล้วคนท้องนะต้องนอนมาก ๆ” ลำยองอ้ากับน้องสาว ลำยองจึงค่อนข้าง

“ยังกับว่าเคยลูกมาช่วยเขานี้ ตัวก็นอนจนตะวันโด่งฟ้าแหละว่า แดดไม่ส่องตูดไม่เคยลูก สมัยอยู่บ้านก็ยังงี้” ลำยองเป็นเด็กขยัน ตื่นแต่เช้าทำขนม รื้อนีสัยพี่สาวคนสวยดี

“ก็ข้าท้อง” ลำยองอ้าอย่างเคย ลำยองยกไหล่

“ไม่ท้องก็งี้แหละ ถือว่าสวย จะให้ผิวเลี้ยงเป็นคุณนาย”

“อีกหน่อยพี่สันต์เขาเป็นนายทหารข้าก็ได้เป็นคุณนายแน่ คุณนายนายทหารเรือ” ลำยองฝันเฟื่อง “พี่สันต์เขาจะไปเรียนต่ออะไรก็ไม่รู้ละ เขาจะเป็นนายเรือนายนาวาอะไรโน้นแน่ะ”

ลำยองถอนใจ

“แล้วข้าก็จะมีทหารรับใช้มาทำงานบ้านให้ จะได้อยู่บ้านหลวงไว้ ๆ ด้วย ข้าจะแต่งตัวสวย ๆ ทกเล็บมือเล็บตีนแดง ๆ อย่างคุณนายท่านขุนบ้านใหญ่เจ้าของที่ดิน” ลำยองฝัน

“เออ ผันไปเถอะ”

“เอ็งอิจฉาข้าละซี วาสนาของข้ากะของเอ็งนะมันผิดกัน หน้าตาอย่างเอ็งก็ขายขนมถ้วยไปจนตายอย่างแม่แหละ” ล่ายองปรามาสน้องสาว

“เออ ข้าเลี้ยงตัวข้าได้แล้วกัน ไม่ต้องอาศัยคนอื่นหาเลี้ยง”

“คนอื่นที่ไหน ผัวข้า พ่อของลูกข้า”

ลูกในท้องของล่ายองโตวันโตคืน ล่ายองไม่ได้ไปฝากท้องที่โรงพยาบาล สมัยล่ายองเป็นสาวไม่มีใครสนใจเรื่องอย่างนั้นนอกจากผู้ดีมีเงิน ท้องแล้วก็ท้องไป ถึงเวลาเจ็บท้องก็ไปตามหมอตำแยมาทำคลอดที่บ้าน บ้านไหนทันสมัยหน่อยก็ไปโรงหมอมืออยู่แห่งสองแห่ง เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลก็รับไว้ให้หมอทำคลอดให้ พักพอแข็งแรงดีแล้วก็กลับบ้านไป ถึงหมอมอบอกให้พาเด็กไปตรวจบ้างก็ไม่ค่อยมีใครพาไป วัคซีนอะไรไม่เคยกินเคยฉีดทั้งนั้นทั้งที่พอมจะมีมาใช้กันแล้ว แต่ปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษนี้ชาวบ้านนิยมปลูกกันมาก เพราะกลัวเจ้าโรคฝีดาษนี้เสียเหลือเกินไม่มีใครยอมลืมปลูกฝีให้ลูกหรอก แผลเป็นนูนที่ต้นแขนเห็นถนัดกันทุกคนสองรอยสามรอย

สันต์พาเมียลงเรือพายลำใหญ่ไปศิริราช หัวใจปิติว่าลูกคนนี้จะได้ดีเพราะกำเนิดในวันดีมงคลเช่นนี้ น่าจะชื่อวันมงคลหรือวันเฉลิมถ้าเป็นผู้ชาย แต่ถ้าเป็นลูกสาวจะให้ชื่ออะไรดีหนอจึงจะเหมาะกับวันเกิด น่าจะเป็นวันดีหรือศรีวัน

ไปถึงโรงพยาบาลแจ้งความจำนงว่าพาเมียมาคลอด เจ้าหน้าที่ก็รับไว้ส่งเข้าห้องคลอด ทำบัตรคนไข้ตามระเบียบทุกอย่าง สันต์จัดการเรื่องรายละเอียดการเข้าโรงพยาบาลของเมียแล้วก็ไปนั่งรออยู่ริมแม่น้ำรับลมเย็น ๆ

วันหยุดราชการเช่นนี้ทั้งเจ้าหน้าที่และแพทย์ก็หยุดราชการด้วยแต่คนไข้ยังมีเสมอจึงมีแพทย์พยาบาลและเจ้าหน้าที่เวรมาอยู่

ประจำเพียงไม่กี่คน กว่าจะมีหมอมাত্রจล้ายองกินนอนทูลนทูลรายอยู่
อีกว่าชั่วโมงที่จริงก็ดีแล้วที่ยังมีหมอมาทำงานในวันหยุดราชการ แต่
จล้ายองไม่รับรู้เรื่องวันหยุด ก็หล่อนเจ็บท้องนี้ หล่อนร้องครางลั่นห้อง
บางขณะก็เผลอต้วด้าออกมา

“หายหัวกันไปไหนหมด ้วย ไม่มาดูมาแลสักคน เจ็บ
จะตายอยู่แล้ว จะให้ลูกมันออกมาตรงนี้หรือไง เจ็บจะตายอยู่แล้ว”

“เอาลูกมันออกมาเสียทีซี หมอ หายไปไหนกันหมด เอามัน
ออก ๆ มาให้เสียทีซีหมอ” แล้วหล่อนก็ร้องให้น้ำตานองหน้าเมื่อเห็น
หน้าหมอ

“ยังออกไม่ได้หรอกจ๊ะ ปากมดลูกยังเปิดไม่พอ ท้องแรกก็ยัง
งี้แหละ ทนเอาหน่อยน่า” หมอใจเย็น ปลอบจล้ายอง

“ท้องแรกที่ไหน” จล้ายองยังมีแรงเถียง “ท้องแล้วแทงไปหน
หนึ่งแล้ว ยังเคยมานอนนี่เลย”

“ถึงงั้นก็เถอะ ลูกคนแรกยังไม่ออกง่าย ๆ หรอก อีกนานเป็น
ชั่วโมง

จล้ายองร้องโอด โอดแต่หมอคงชินกับสภาพเช่นนี้จึงเฉย ๆ
ตรวจท้องตรวจปากมดลูกแล้วก็เดินออกไป จล้ายองร้องไห้ฮือ ๆ

“ไม่มีใครสนใจเลย หมอใจดำ ช่วยหน่อยก็ไม่ได้ เอาลูกออก
มาเสียทีซี เจ็บจะตายอยู่แล้ว คนเดียวก้พอแล้ว ไม่เอาอีกแล้ว”

“ร้องอึแบบนี้ะปีหน้าก็มาอีก หัวปีท้ายปียังได้” พยาบาลพูด
หัวเราะ ๆ กับหมอ “หน้าตาแกสวยชะด้วยซี ผัวคงรักมาก เป็นทหาร
เรือเมื่อกี้เห็นประคองกันขึ้นมาจากเรือ”

“ผิวเขาหน้าตาดี ลูกออกมาคงสวย” หมอตอบพยาบาลสูง
อายุ

แต่ลูกของจล้ายองไม่สวยเพราะเป็นผู้ชาย ได้แต่หล่อ หมอที่
ทำคลอดถึงกับอุทานว่า

“แหม จมูกยังกะแซก บ๊ะมีไฟแดงที่ตึงหูเสียด้วย ยังกะนิยายที่ทายาทมีตำหนิพิเศษ” หมอคนนี้อารมณ์ดี “เกิดก็วันดี ไม่ยกกะเกิดเมื่อวานหรือพรุ่งนี้ นี่เกิดวันเฉลิมเลย”

ลำยองหลับตาลงด้วยความสุข ลูกของหล่อนมีไฟแดง ลางดีแท้ลำยองเชื่อถือโชคกลาง พ่อแม่ของหล่อนก็เชื่อถือในเรื่องโชคกลาง ฤกษ์ยามและหมอดูเอา มาก ๆ ลูกของหล่อนเกิดวันเฉลิม วันมหามงคล ลูกจะต้องได้ดีมีอนาคตรุ่งเรืองแน่ ๆ

สันต์เขามารอหน้าห้องคลอดแล้ว ทนรอที่ทนน้ำไม่ไหว พอรู้ว่าได้ลูกชายถึงกับร้องไชโย

“ลูกชาย ลูกชาย ชื่อวันเฉลิมหรือวันมงคลดีละ ชื่ออะไรดี หมอ”

“วันเฉลิมเหมาะกว่า ชัดเจนกว่า” หมอยังไม่ไปไหนเพราะมีคนไข้รอคลอดอีกคนหนึ่ง “วันมงคลนะไม่ชัด”

“งั้นผมก็ลูกชื่อวันเฉลิมอย่างหมอว่า ชื่อเพราะจังเลย ยาวกว่าผมเยอะ” สันต์ยิ้มอย่าง

วันเฉลิมเหมือนจะนำวาสนามาให้ครอบครัว ย่าเก็บแหวนทองได้วงหนึ่งที่ตลาด ไม่รู้ใครทำตกไว้ ถ้ามใครก็ไม่มีเจ้าของ ย่าเลยยกให้หลานชาย ปู่ถูกสลากกินแบ่งได้เงินมาสองร้อยบาท ปู่ยกให้หลาน เจ้านายของสันต์รักสันต์มาก พอรู้ว่าสันต์ได้ลูกชายในวันเฉลิมฯ ก็ควักเงินทำขวัญให้ร้อยบาท น้ำของสันต์ที่เป็นอาจารย์ใหญ่ได้ข่าวก็ส่งเงินมาทำขวัญหลานคนใหม่หนึ่งพันบาท เป็นเงินก้อนใหญ่มากทีเดียว รวมกับของปู่ให้แล้วชื่อทองได้ถึงสามบาท

ที่สำคัญที่สุดสำหรับชีวิตสันต์ก็คือเขาได้เป็นจ่าและได้รับคัดเลือกให้เข้าเรียนต่อในโรงเรียนนายเรือ

2

แม่ปั่นฉีกผ้าอ้อมจากผ้าถุงเก่า ๆ บ้าง ซื้อม้าสาธูบาง ๆ ราคาถูก ๆ บ้างมาฉีกให้ได้ขนาดพอเหมาะเตรียมเป็นผ้าอ้อมไว้ให้หลานใช้ตั้งแต่หลานยังไม่ออกจากโรงพยาบาล แต่เมื่อล่ายองกลับมาถึงบ้านหล่อนไม่ยอมให้ลูกใช้ผ้าอ้อมที่ทำจากผ้าถุงใช้แล้ว

“ฮิ ลูกฉันนะไม่ใช่ลูกกุลีนะ ลูกนายทหารเรือ เกิดก็วันดีมีมงคล ฉันไม่ใช่ลูกใช้ผ้าถุงเก่า ๆ หรือกชวยตาย พอดีหมดสง่าราศีกัน” ล่ายองโวยวาย “อะไร ยากจนนักหนาหรือถึงจะให้ลูกใช้ผ้าพรรคยังงี้ ไม่เอาหรอก แล้วไอ้ผ้าสาธูนี้ก็เหมือนกัน บางจะแย่ ยังกะผ้ากรองไข่ ชักทีเดียวกี่ขาด”

สันต์ได้แต่ยืนทำตาปริบ ๆ ไม่รู้จะพูดอย่างไรดีเพราะอึดอัดกับสีหน้าของแม่และกิริยาจบบ้างไร้สัมมาคารวะของภรรยา

“ลูกเอ็งนะมันก็หลานข้า เราก็เลี้ยงเด็กกันมายังงี้ เอาเถอะ รังเกียจผ้าถุงเก่า ๆ ของย่าของแม่ก็ใช้ผ้าสาธูทำผ้าอ้อมก็ดีนักหนา แล้วต้องซื้อตองหา แล้วยังงีผ้าสาธูถึงจะใช้ไม่ได้ ข้าเห็นหลานท่านขุนเจ้าของที่แถวนี้เขาก็ใช้ผ้าสาธูเหมือนกัน” แม่ปั่นบ่น อ่อนใจมากกว่าเสียใจ อาทิตย์แรกที่ล่ายองกลับบ้านแม่ปั่นช่วยเลี้ยงหลาน ล้าง

อีล้างจี่ให้ ผ้าอ้อมก็ชักให้ ด้วยเห็นว่าลำยองยังไม่แข็งแรง ธรรมดาชาวบ้านผู้หญิงคลอดลูกเดือนแรกไม่ให้ออกมาตากแดดตากลม อาหารการกินต้องระวัง แม่ป้านก็ทำตามธรรมเนียมความเชื่อแทบทุกอย่าง ไม่ได้รังเกียจรังอนเลยเพราะเห่อหลานคนแรกอยู่เหมือนกัน ยายแลผู้เป็นยายก็เห่อหลานแต่แก่ไม่มีเงินทองอะไรจะให้หลานก็มาช่วยชักผ้าอ้อม เลี้ยงหลาน หาหยุกยามาให้ลูกสาวกินร่างกายจะได้แข็งแรงมีน้ำมีนวล

“ยาจิ้นของซินแสที่บ้านในสวนโน้นไง เขาอุตส่าห์บุกสวนไปหาแก่นกันเชียวนะ ให้แกช่วยเจียดยาตามตำรามาดองให้กิน ลูกสะใภ้แกจี่อ้วนขาวมีน้ำมีนวล ยาดองเหล้าขานานนี้เขาแน่นักละ อ้อ แล้วแม่จะหาหมอมามาประคบหม้อเกลือให้ หน้าท้องจะได้ลด มดลูกเข้าอู่เร็วๆ ทำแล้วนะไม่มีพุงยื่นหรอก ท้องจี่แบนราบเลยเชียว แต่ค่าแรงแพงหน่อยนะ แม่ไม่มีเงินออกให้ ให้ผัวเอ็งออกนะ นังยอง”

ลำยองพยักหน้ารับคำ สันต์ก็ไม่ว่าเพราะคิดว่าคุณค่าการรักษาตัวของลำยองนั้นเป็นหน้าที่ของเขาอยู่แล้ว ปกติเขาเคยให้เงินเดือนแม่ทุกเดือน ไม่มากมายอะไรนักเพราะเงินเดือนของสันต์ก็ไม่มากมายอะไรให้ลำยองไว้ใช้จ่ายอีกนิดหน่อย นอกนั้นเขาก็ใช้ส่วนตัว มีเหลือเก็บบ้างเล็กน้อย แต่เมื่อต้องจ่ายค่ายาดองซึ่งค่อนข้างแพง เพราะต้องใส่เหล้าอย่างดี ค่าหมอมามาประคบหม้อเกลือ ค่าอบผิวน้ำเข้ากระโຈມ เดือนนั้นเขาก็ไม่มีเงินให้แม่ และเงินเก็บก็เกือบหมดเอาด้วย

“เดือนนี้คงต้องดค่าช่วยแม่ทำบุญนะแม่นะ ใช้หมดเลย ค่ายาดอง ค่าประคบ เข้ากระโຈມ ค่าโรงพยาบาลอะไรโน้น แล้วยังเสียผ้าลูกอีก” สันต์พูดกับมารดาเสียงอ่อย แม่ป้านไม่ว่าอะไร

“ไม่เป็นไรหรอก ตอนนี้เอ็งก็มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมาอีก ไหนจะลูก ไหนจะเมีย ที่เคยให้แม่ไว้ทำบุญกินขนมอะไรโน้น แม่ยกให้

หลานก็แล้วกัน” แม่ป๋นบอกลูกชาย “ไม่ต้องให้แม่อีกหรอก แม่ก็มีกิน มีใช้ค้าขายได้กำไรมากกว่าเงินเดือนเป็นไหน ๆ ที่แม่รับของเอ็งไว้ก็ยังคงอยู่ครบทุกบาททุกสตางค์ไม่เคยใช้เลย ตั้งใจว่าจะเอาไว้บวช ลูกแต่ก็ไม่ได้บวชแน่แล้ว ลูกเมียยั่วเย้า จะบวชได้ยังไง แล้วยังต้องไปเรียนต่ออีกค่าใช้จ่ายคงเยอะ”

“ลำยองซื้อผ้าเนื้อดีจากเรือขายผ้าที่เล่นผ่านหน้าแพขายกับข้าวของแม่ป๋นเอามาทำผ้าอ้อม แม่ป๋นเป็นแล้วก็ให้นึกเสียดาเงิน นัก เมตรละตั้งหลายบาท น่าจะเอามาตัดเสื้อมากกว่า แต่ลูกสะใภ้เอามาทำผ้าเช็ดขี้เช็ดฉี่ลูกเสียแล้ว เพียงเพราะคิดว่าเจ้าลูกคนนี่ “เกิดมาดี” ต้องใช้ของดี ๆ ให้สมตัว

พ่อวันเฉลิมจึงได้ใช้ผ้าอ้อมเนื้อดีราวกับผ้าตัดเสื้อไปเที่ยวของสาว ๆ แต่ใช้ได้ไม่กี่วันก็เขรอะยิ่งกว่าผ้าอ้อมของเด็กอื่นเพราะลำยองซักผ้าไม่สะอาด แม่ป๋นช่วยซักให้อยู่ไม่กี่วัน แก่ไม่ว่างและถึงว่างแกก็เหน็ดเหนื่อยจากงานประจำเต็มที ยายแลมาช่วยอยู่ไม่กี่วันก็ต้องเลิกเหมือนกันเพราะห่วงงานทำขนมขาย จะมัวมาช่วยลูกสาวซักผ้าอ้อมอยู่ได้อย่างไร แต่แกห่วงลำยอง จึงส่งลำยองมาช่วยตอนเช้า ๆ ทุกวัน ลำยองมาช่วยซักผ้าอ้อมให้ตามแม่สั่ง แต่ทุกวันที่ต้องส่ายหน้าระอาใจเพราะลำยองพี่สาวเล่นหมักผ้าไว้กองพะเนิน กลิ่นฉี่ไปทั้งห้อง

“ฉันนะแทบไม่อยากโผล่เข้ามาในห้องพี่ เหม็นขี้เหม็นเยี่ยวจะตาย โผล่เข้ามอลมแทบจับไม่รู้พี่ทนอยู่ได้ยังไง พี่สันต์ก็เหมือนกัน”

“ก็ไม่มีใครทำให้นะ แม่เขาก็ขายของ ช้านะอยู่ในเดือนเขาห้ามออกไปตากแดดตากลม อาบน้ำเย็นยังไม่ได้เลย ต้องอาบน้ำร้อนเข้ากระโจม” ลำยองอ้าง

“อย่างน้อยเอาไปกองไว้ที่กระไดทำน้ำก็ยังดี” ลำยอง แม่ปาก

“นี่อะไร หมกไว้ในห้องนอน กระทั่งทำน้ำยังไหลออกไปไม่ได้เชียว
เรอะลมเดิมอะไรนักหนา ฉันเห็นข้างบ้านเขาทำงานโครม ๆ ตั้งแต่
ออกลูกได้สิบวัน ชักผ้าอ้อม หุงข้าว จ่ายกับข้าว เพียงแต่เขาระวังไม่
ไปตากแดดตากฝนเกินไปเท่านั้นเอง นี่อะไรก็ไม่แตะะ”

“แล้วก็ล้มเจ็บไข้ไหมล่ะ ข้าไม่เอาหรอก เอ็งไม่อยากมาทำให้
ข้าไข้ไหมล่ะ ดีละ จะฟ้องแม่”

“เออ ถือว่าลูกรัก งานการไม่ยอมแตะะ เอาแต่ปรุงโฉม” ล้าย
มีคำคมมาก่อนว่าเพราะหล่อนชอบฟังนิยายวิทยุ ข่ายของไปก็เปิด
วิทยุฟังไปด้วย “นี่ออกเรือนมาแล้วยังไม่วายมาวุ่นซ้ำอีก ฟ้องแม่ก็แค่
ด่าปาว ๆ กลัวอะไร นี่เห็นว่าเป็นพี่เคยอยู่ด้วยกันมานะ เอาเถอะ
จะช่วยจนครบเดือนแล้วที่นี่ย่อมมาใช้ซ้ำอีกนะ ไม่มีวันเสียละ”

“แหม อีใจดำ” ล้ายองดำน้องสาว ล้ายงีบปากย้อนให้

“เออ ข้าใจดำ แต่ตัวยังไม่ขึ้นขน ขี้เกียจตัวเป็นขน ระวังเถอะ
นอนมากนักรจะเป็นง่อยเอา กินแต่ยาต้องมึนหวังเมากันทั้งแม่ทั้งลูก
แค่เอาผ้าไปไว้ทำน้ำยังไม่ได้”

ล้ายต้องหอบผ้าอ้อมกองใหญ่ไปซักที่ท่าน้ำ บางผืนก็เลอะ
อีเด็กเต็ม บางผืนเปียกโชกกลิ่นฉุนๆ ใครว่าอีเด็กไม่เหม็น ล้ายไม่
เชื่อหรอกล้ายองเล่นหมกผ้าไว้ ผืนที่ไม่เลอะอีเลยพลอยเลอะเทอะไป
หมด หล่อนซักไปก็ถอนใจไป เอาผ้าแกว่ง ๆ ในคลองแล้วซักน้ำเปล่า
ครึ่งหนึ่ง ต่อจากนั้นจึงใช้สบู่ซักแล้วซักน้ำเปล่า บิดแห้งเอาขึ้นราว
ตาก ล้ายต้องซักเสื้อผ้าของพี่สาวด้วย บางทีก็ขนของสันต์มาซักให้
ด้วย หล่อนตากผ้าไว้ให้แล้วก็ไปขายขนม หน้าทีเก็บผ้าแห้งแล้ว
ตกเป็นของพ่อสิน ล้ายไม่มีเวลามาเก็บให้ กว่าจะขายของหมด เก็บ
ของกลับบ้านก็ค่ำ ล้ายองไม่ยอมลุกออกมาเก็บผ้าแม้ว่าบางทีจะไม่
มีใครอยู่บ้าน หรือแม่ผัวพ่อผัวหลับกลางวันถ้าฝนตกหล่อนก็ปล่อย

ไว้อย่างนั้น สันต์ต้องเอามาปิดตากใหม่ ถ้าฝนแรงดินกระเด็นขึ้นมา เพื่อนก็ต้องซักใหม่ วันเฉลิมก็ไม่มีผ้าอ้อมใช้ คราวนี้ลำยองเอาผ้าถุงเก่า ๆ ของตัวฉีกมาใช้ได้เหมือนกัน ไม่ยักหวังว่าลูกเกิดมาดีต้องใช้ของดี ๆ

แต่ปรกติพ่อสินทนไม่ไหวต้องเก็บมาพับใส่ตะกร้าหวายแล้วเอามาส่งให้จนถึงห้องนอนทุกบ่าย แม่ปิ่นยังเคยว่าสามี

“ให้แม่มันมาเก็บเองซี อะไรผ้าอ้อมลูกตัวเองแท้ ๆ ไม่พับไม่เก็บ”

“เอาเถอะ ให้มันครบเดือนก่อน ตอนนี้จะว่าไปพูดไปก็มีข้ออ้างยังอยู่ในเดือน” พ่อสันต์ตัดความรำคาญใจ

พอวันเฉลิมครบเดือนทุกคนที่เคยช่วยก็หยุดช่วย ยกเว้นสันต์ ล่ายงเลิกมาซักผ้าให้ ผ้าอ้อมที่เคยหมักไว้ในห้องก็ยิ่งกองโตแต่แทนที่จะอยู่ในห้องก็มากองอยู่ที่ทำน้ำแทน ลำยองตื่นสายโद่ง ลูกหลับจึงออกมาซักผ้า ฝีมือซักผ้าของหล่อนไม่เคยดีขึ้น ผ้าอ้อมที่ตัดจากผ้าเนื้อดีจึงเป็นผ้าอ้อมเขรอะ ๆ สมกับที่ชาวบ้านเรียกผ้าขี้ผ้าเยี้ยว ลำยองเอาผ้าลงไปแกว่ง ๆ ในคลองให้สิ่งสกปรกหลุดออกไปบ้าง เอาสบู่ขยำ ๆ สองที ทีละผืน ๆ แล้วลงแกว่ง ๆ ในน้ำคลอง น้ำคลองนั้นไม่ใช่จะใสสะอาดทุกวันบางวันก็ขุ่นมีขี้โคลน หล่อนบิดผ้าไม่แห้งก็ยกขึ้นราว แดดแรง ๆ เดียวก็แห้งเอง ลำยองคิด แต่บางวันแดดไม่มีผ้าอ้อมเลยเปียก ๆ แฉะ ๆ อยู่อย่างนั้น รอยอึรอยเลอะเทอะเป็นคราบ ๆ เต็มผืนเกือบทุกผืน พอทนไม่ไหวหล่อนก็ทิ้งผ้าลงคลองไปหมดทุกผืนแล้วขอเงินสันต์ซื้อผ้ามาตัดผ้าอ้อมใหม่

“อะไร ขาดหมดแล้วหรือ” สันต์ตกใจ ผ้าอ้อมลูกเพิ่งใช้ได้เดือนกว่า ๆ ทำไมจึงหมดได้ ลำยองไม่ยอมอธิบายอะไร ยืนยันแต่ว่าลูกไม่มีผ้าอ้อมใช้แล้วขอเงินซื้อใหม่

สันต์ได้แต่ถอนใจ ควักเงินส่งให้ แม่ปั่นอดปากไว้ไม่ได้

“อึแบบนี้รวยเร็วแน่ เจ้าสันต์ แค่คนเดียววะ ถ้าหลาย ๆ จะทำ
ยังไ พอละก็ทิ้งไปซื้อใหม่ ยังกะมีเงินเดือนซักห้าพัน”

ล่ายองสะบัดหน้าพริต เข้าห้องนอน

“ผ้าผ่อนใช้ยังไม่ทันขาดทนเสีย ซักไม่สะอาด สกปรกเข้าก็ทิ้ง
แบบนี้เจริญแน่ แล้วเอ็งล่ะเจ้าสันต์ เลื้อผ้าต้องซักรดเองตามเคย”

“โอ้ แม่ ก็ล่ายองเขาต้องเลี้ยงลูก ต้องตื่นให้นมลูกดึก ๆ”

“ลูกเอ็งมันไม่กวนสักหน่อย กลางคืนนอนเงียบ แม่ก็เลี้ยงลูก
มาแล้วสองคน รู้หรอกนะกลางวันยังต้องขายของอีก นี่กลางวันไม่
ต้องทำอะไร แค่ซักผ้าอ้อมของลูก อาหารการกินประเคนกันถึงห้อง
นอนมันเกินไปนะเจ้าสันต์”

สันต์ได้แต่อึกอัก บอกเมียให้ช่วยแม่ทำงานบ้านบ้าง ล่ายอง
ก็เฉย พูดหลายครั้งเข้าหล่อนก็แหงหน้าให้

“ฉันเป็นเมียนะ ไม่ใช่ข้า”

“อ้าว แล้วแม่ฉันล่ะ ไม่ใช่ข้าทำครัวให้เธอกินนะ”

“ก็ฉันลูกอ่อน เมื่อก่อนตอนฉันยังไม่มาอยู่ทำไมทำได้เองหมด
ทุกอย่างล่ะ พอฉันมาอยู่ล่ะก็เกี่ยงงานกันทีเดียว ต้องให้ฉันช่วยทำ”

“แม่แก่แก่แล้ว อยู่ด้วยกันก็ต้องช่วยกันสิ”

“คนเราไม่แก่จนทำอะไรไม่ไหวในปีเดียวหรอกน่า ปีก่อน
ทำได้ปีนี้มีลูกสะใภ้ทำไม่ได้ขึ้นมาเลยเชียว มันระบบข่มหมูกันนี่ แบบ
นี้จะอยู่บ้านเดียวกันไปทำไม พี่ก็มีเงินเดือนกิน เราแยกไปอยู่ต่างหาก
ไม่ดีกว่ารี พี่เป็นนายทหารมีเงินเดือนเหลือจะพอ ไม่ต้องให้เงินแม่
ด้วย”

“พูดอะไรยังงั้น” สันต์ค้านทันที “เรากินอยู่ในบ้านนี้ตั้งสาม
ปากสามท้อง ของแม่แก่ทั้งนั้นเดี๋ยวนี้พี่ก็ไม่ได้ให้เงินแม่แล้วด้วย แก

ยกให้ไว้ชื่อของให้หลาน มีแต่แก่จะซื้อให้หลาน ดูแต่เสื้อผ้า”

“แค่สองสามตัว ก็บาทเดียว แล้วเมื่อไหร่พี่จะได้เป็นอิสระ ไม่ต้องอยู่เรือนแพ บ้านหลวงไม่มีมั่งมี ไม่ก็ไปหาบ้านเช่าดี ๆ อยู่กัน เอาที่เป็นหลังนะ” หล่อนอยู่ห้องแถวมาตั้งแต่เกิด อยากอยู่บ้านเป็นหลัง มีรั้วรอบมีบริเวณบ้าง “จะได้มีที่ให้ลูกวิ่งเล่น”

“ไม่ได้หรอก เงินเดือนแค่นี้ ไม่พอกินพอใช้หรอก ยิ่งต้องเช่าบ้านละก็ อีกอย่างพอเปิดเทอมพี่ก็ต้องไปอยู่โรงเรียน ลำยองจะอยู่ได้ยังไงสองคนแม่ลูก นากลัวตาย”

“ทำไมจะไม่ได้ ก็เอน้องมาอยู่เป็นเพื่อน น้องลำยองตั้งหลายคน”

สันตนิภภาพเด็กตัวดำ ๆ ย้วยเย้ยในบ้านแล้วก็ระอา เขาเคยอยู่ในบ้านที่มีกันแค่สองคนพี่น้องไม่เคยทะเลาะกันเพราะน้องเป็นผู้หญิงเรียบร้อย แต่น้อง ๆ ของลำยอง เพียงแค่คิดก็เหนื่อยเสียแล้ว

“ไปไม่รอดหรอก เงินเดือนแค่นี้ ลำยองไม่ได้จ่ายกับข้าวไม่รู้หรอกว่าของมันแพงแค่ไหน ยังค่าใช้จ่ายอื่นอีก แล้วเราก็มีลูกเล็ก ๆ ด้วย อยู่รวมกันแหละดี อีกอย่างพี่เป็นลูกชายคนเดียวจะทิ้งพ่อแม่ให้อยู่กันลำพังได้ยังไง ใครจะไปช่วยแม่ขนผักตอช้ำ ลำพังพ่อทุกวันนะไม่ไหวหรอก ไม่มีคนผลัดช่วย อยู่บ้านนี้ของกินสารพัด”

“น้องสาวพี่ทำไมเขาไม่คิดมาช่วยมั่งละ” ลำยองพาล

“เอ๊ เขาก็สอนหนังสือทั้งวัน ยังลูกอีก นี่ยังต้องเอาลูกไปให้ย่าเลี้ยงเลย อีกอย่างเขาเป็นผู้หญิง ออกเรือนไปแล้วก็แล้วกัน จะให้เขามารับผิดชอบอีกได้ยังไง เราไปอยู่กันเองอยู่ไม่ได้หรอก เงินเดือนไม่พอใช้แน่”

“คนอื่นทำไมเขาอยู่กันได้ แล้วเรามาเจอกับข้าวที่นี้ไปกินได้นี่นา ไม่ต้องซื้อหรอก” ลำยองคิดง่าย ๆ “ทำไมเงินเดือนจะไม่พอใช้”

“ไอ้ ทำงั้นได้ไง ไม่อยู่ไม่ช่วย แล้วจะมาเบียดบังคนแก่เอากับ
เอาข้าวที่นี้ไปกินอีก”

“เป็นพ่อเป็นแม่เขา ไม่ให้ลูกแล้วจะเก็บไว้ให้ใคร” ล้ายอง
ดันทุรัง

“เขาก็ให้ลูกให้หลานแหละ แต่ลูกหลานก็ต้องอยู่ช่วยบ้างซี
อย่างน้อยก็อยู่เป็นเพื่อนพออุ่นใจ ช่วยงานบ้าง นี้อะไรจะให้หนีไปอยู่
ที่อื่นสบาย ๆ แต่กลับมาเอากับข้าวที่นี้ไปกิน เบียดบังแรงงานคนแก่
ที่ทำไม่ได้ ออกตัณญูเกินไป”

“แบบนี้ก็เป็นลูกแห่งไปจนตายแหละ ไม่รู้จักโต”

“ถ้าการอยู่ช่วยพ่อแม่คือเป็นลูกแห่งละก็ ฉันยินดีจะเป็นลูก
แห่งการที่ลูกจะมีความกตัญญูแล้วต้องถูกกล่าวหาว่าไม่รู้จักโต ฉัน
ก็ยินดีละ” สันต์จุนกิก อิดหนาระอาใจในความละโมภ มักง่ายของ
เมีย ยิ่งอยู่ด้วยกันนานวันเข้าก็ยิ่งรู้เช่นเห็นชาติล้ายอง หล่อนเกียจ
คร้าน ปากร้าย แล้วนี่ยังโลกมากอีกด้วย

ทะเลาะกันคราใด สันต์ก็หวนนึกเสียใจที่หลงใหลไปกับความ
สวยงามของหล่อน ไม่ควรเลยไม่ควรเอาหล่อนมาเป็นเมียเลย กรรม
จริง ๆ

แต่สันต์ก็มีความรับผิดชอบ เมื่อพลาดไปแล้วก็ต้องแก้ไขกัน
ไปอะไรที่แก้ไขไม่ได้เขาก็ต้องจำทน ได้แต่หวังว่าเมื่อล้ายองเป็นแม่คน
อายุมากขึ้น หล่อนจะดีขึ้น และอีกไม่กี่สัปดาห์เขาก็จะต้องไปอยู่
ประจำที่โรงเรียนนายเรือแล้ว ไม่ต้องทนอะไรหล่อนนักหนา กลับบ้าน
ก็มาเล่นกับลูกน้อยน่ารัก

วันเฉลิมเป็นเด็กน่าเอ็นดู เวลาหัวเราะจะเห็นลักยิ้มที่แก้ม
ขวา ไฟแดงที่ตึงหูแดงจัดจ้า ใครเห็นใครทัก จมูกที่เคยโด่งนูนเป็นสัน
คล้ายจะบี้แบนไปเพราะเนื้อที่แก้มแย่งไปหมด พออุ้มลูกหัวใจของ

เขาก็อ่อนนยวบที่โกรธที่เคืองลำยองก็หายหมด ความรักความพิศواس
หวนกลับมาเต็มหัวอก

ลำยองถามถึงเงินทำขวัญลูกที่ญาติผู้ใหญ่ให้ สันต์ก็บอก
ตามตรงว่าซื้อเป็นทองคำไปหมดแล้ว

“หลายบาทอยู่ละ เก็บไว้ให้ลูกมันตอนโตนะ เพื่ออุทิศเงินขาด
เหลือยังหยิบฉวยได้ อย่างค่าเล่าเรียน หรือยามเจ็บป่วย

“แล้วเก็บไว้ไหน” ลำยองถาม

“อยู่ที่แม่ เก็บรวม ๆ กันเอาไว้ วันเฉลิมยังเล็ก ใส่แคสร้อย
ข้อมือพอแล้ว ข้างละสสิ่งยังกำไลข้อเท้าอีก มากนักอันตรายนะ
คนสมัยนี้”

ลำยองเองใส่สร้อยทองหนักสองบาทของหมั้น ทองอีกสาม
บาทแม่หล่อนเก็บไว้ อ้างว่าสินสอดน้อยนักจึงขอทองเอาไว้บ้างเพื่อ
ขาดเหลือลำยองอยากใส่ทองเต็มข้อมือเต็มคอแต่ก็อดใส่
หล่อนอยากได้ของลูกมาประดับตัวบ้างจึงบ่นอุบอิบ

“น่าจะให้ลำยองเก็บ ลำยองเป็นแม่นะ ของของลูกไม่ให้แม่
เก็บดันเอาไปให้ย่าเก็บแล้วยังจะเรียกว่าให้หลานได้ยังไง”

“แม่เขาเก็บนะดีแล้ว แม่มีกำปั้น ลำยองเก็บแล้วจะเอาไว้ไหน”

“ก็เอาไว้ที่ตัวนะสิ อย่างแหวนที่แม่เขาเก็บได้ ลำยองก็ใส่
ได้ จะได้มีเชียว ๆ เหลือง ๆ ติดตัวมั่ง นี่มันแสนจะล่อนจ้อน แค
สองบาทเอง”

“พอแล้วนะ แค่นี้”

“ลูกเราสร้อยคอก็ไม่มีใส่ ของมีกลับเอาไปเก็บไว้ ล่อนจ้อน
เหมือนลูกกุลี ไม่ใช่ลูกนายทหาร อะไร ๆ ก็ไม่สักอย่าง แยกบ้านก็ไม่ได้
เอาทองมาใส่ก็ไม่ได้ ลำยองก็ต้องทนอดอัดใจอยู่ยั้ง” ว่าแล้ว
หล่อนก็รำให้ สะอึกสะอื้นฟูมฟายน้ำตาอย่างเคย

สันต์ถอนใจ

“ก็เรายังไม่พร้อม ไว้ให้พี่ได้เป็นนายเรือเสียก่อนดีกว่าค่อยขยับขยาย อาจจะต้องย้ายอยู่แล้วอย่างไปอยู่บ้านหลวงที่ป้อมพระจุลฯ หรือย้ายไกลกว่านั้นอีก แบบนั้นเราแยกบ้านออกไปก็ไม่น่าเกลียด เพราะถูกราชการทหารย้าย แล้วก็คงมีคนรับใช้ได้ เราแยกไปตอนนี้ไปได้ไม่นานต้องชวนกลับมาใหม่จะยิ่งขายชีหน้า”

“แน่ะ” ล่ายองคาตคั่นสามี่ “พอพี่เป็นนายเรือเราต้องแยกไปอยู่บ้านหลวงนะ”

น้ำตาของหล่อนเหมือนน้ำประปา มีก็อกเปิดปิดได้ตั้งใจ พอสันต์พุดดูใจน้ำตาของล่ายองก็เหือดแห้งได้ทันที พอผิใจนิดหนึ่ง น้ำตาของหล่อนก็ไหลพราก ๆ ได้ทันทีเหมือนกัน

๗๐๐๙๐๐

တဝေ

ISBN 974-8050-40-8

9 789748 050409

50000

BOOKCODE : 01-TONG B